

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Εισαγωγή: Το έργο της μάθησης και της διδασκαλίας των γραμματισμών	13
Παλιές και νέες βασικές γνώσεις	13
Νέοι γραμματισμοί, νέα σχολεία, νέοι δάσκαλοι	22
Η δομή του βιβλίου	27
ΜΕΡΟΣ Α΄: Το «γιατί» των γραμματισμών	33
Κεφάλαιο 1 Οι γραμματισμοί σε ανθρώπινη κλίμακα	35
Τρεις φάσεις παγκοσμιοποίησης	36
Πρώτες γλώσσες	36
Η εμφάνιση της γραφής	43
Νέα μέσα, νέοι γραμματισμοί	50
Κεφάλαιο 2 Οι σκοποί των γραμματισμών	57
Γιατί γραμματισμοί;	58
Γραμματισμοί για την εργασία	60
Γραμματισμοί για την ιδιότητα του πολίτη	70
Γραμματισμοί για τη σύγχρονη ζωή στην κοινότητα	76
ΜΕΡΟΣ Β΄: Προσεγγίσεις των γραμματισμών	87
Κεφάλαιο 3 Παιδαγωγική των γραμματισμών	89
Παιδαγωγική των γραμματισμών στην πράξη	90
Πράγματα που κάνεις για να μάθεις	96
Κεφάλαιο 4 Παιδαγωγική του διδακτικού γραμματισμού	111
Οι προσεγγίσεις των γραμματισμών	112
Το περιεχόμενο της γνώσης γραμματισμού – παραδοσιακά θέματα και προσεγγίσεις	116
Συνθετική φωνολογική μέθοδος	117
Η οργάνωση του προγράμματος σπουδών γραμματισμού – ακολουθώντας τη διδακτέα ύλη, το σχολικό βιβλίο και τον δάσκαλο	131
Εφαρμόζοντας την αντικειμενική σκέψη	133
Οι μαθητές ασκούν τον γραμματισμό – αντιγραφή, επανάληψη, απομνημόνευση και εφαρμογή κανόνων	134

Οι κοινωνικές σχέσεις της μάθησης του γραμματισμού – η εξουσία στη γνώση της γλώσσας	140
Διερεύνηση των συνδέσεων μεταξύ των «γνωσιακών διαδικασιών» και της διδακτικής παιδαγωγικής	144
Κεφάλαιο 5 Η αυθεντική παιδαγωγική του γραμματισμού	149
Το περιεχόμενο της γνώσης γραμματισμού – αυθεντικά νοήματα	150
Η οργάνωση του προγράμματος σπουδών γραμματισμού – παιδαγωγική των σταδίων και φυσική ανάπτυξη της γλώσσας	160
Οι μαθητές ασκούν τον γραμματισμό – ενεργός μάθηση και βιωματική εμπύθιση	166
Οι κοινωνικές σχέσεις της μάθησης του γραμματισμού – αυτοέκφραση στο πλαίσιο μιας μαθητοκεντρικής παιδαγωγικής	170
Κεφάλαιο 6 Παιδαγωγική του λειτουργικού γραμματισμού	179
Τα περιεχόμενα γνώσης του γραμματισμού – μαθαίνοντας τα κειμενικά είδη της σχολικής επιτυχίας και της κοινωνικής εξουσίας	180
Η οργάνωση του προγράμματος σπουδών γραμματισμού – ανάγνωση πρότυπων κειμενικών ειδών και συγγραφή εντός των κειμενικών συμβάσεων	192
Οι μαθητές ασκούν τον γραμματισμό – σκαλωσιές κειμενικών ειδών και ανεξάρτητη κατασκευή	202
Οι κοινωνικές σχέσεις της μάθησης γραμματισμού – τα οφέλη της μάθησης κοινωνικά χρήσιμων ειδών κειμένων	204
Διερεύνηση των συνδέσεων μεταξύ «γνωσιακών διαδικασιών» και λειτουργικής παιδαγωγικής του γραμματισμού	210
Κεφάλαιο 7 Η παιδαγωγική των κριτικών γραμματισμών	215
Τα περιεχόμενα γνώσης του γραμματισμού – μαθαίνοντας για τις κοινωνικές διαφορές, τη λαϊκή κουλτούρα και τις κουλτούρες των νέων μέσω	216
Η οργάνωση του προγράμματος σπουδών – έμφαση στη φωνή και στην ενεργό δράση (agency)	229
Οι μαθητές ασκούν τον γραμματισμό – επαφή με ζητήματα του πραγματικού κόσμου και ενεργός συμμετοχή	237
Οι κοινωνικές σχέσεις της μάθησης του γραμματισμού – οι γραμματισμοί ως εργαλείο που επιτρέπει στους μαθητές να αναλάβουν τον έλεγχο της ζωής τους	239
ΜΕΡΟΣ Γ': Το «τι» των γραμματισμών	253
Κεφάλαιο 8 Οι γραμματισμοί ως πολυτροπικά σχέδια νοήματος	255
Παραγωγή νοήματος στην αναπαράσταση και στην επικοινωνία	256
Η παραγωγή νοήματος ως διαδικασία σχεδιασμού	265
Πολυτροπικότητα	274
Σχεδιαστικά στοιχεία	287
Πολυτροπική γραφή με τη χρήση νέων μέσων	293

Κεφάλαιο 9 Άντληση νοήματος μέσω ανάγνωσης	297
Τρόποι νοήματος	297
Γραπτός τρόπος νοήματος: μαθαίνοντας ανάγνωση	299
Κατανοώντας την ανάγνωση	303
Η ανάγνωση ως σχεδιασμός νοήματος	313
Συνδέοντας τους ήχους του προφορικού λόγου με τα οπτικά στοιχεία του γραπτού λόγου	317
Φωνολογία και νόηση	320
Ανάπτυξη του λεξιλογίου, της κατανόησης και της κριτικής ανάγνωσης	328
Κεφάλαιο 10 Παραγωγή νοήματος μέσω της συγγραφής	335
Μαθαίνοντας να γράφεις	335
Το δύσκολο έργο της συγγραφής	338
Μια παραδοσιακή γραμματική της αγγλικής γλώσσας	345
Γλωσσικές επιλογές και τύποι αλλαγής	351
Γενετική-μετασηματιστική γραμματική	352
Συστημική-λειτουργική γραμματική	358
Η διαδικασία της γραφής	374
Κεφάλαιο 11 Παραγωγή οπτικών νοημάτων	391
Οπτική αναπαράσταση και επικοινωνία	392
Αντιληπτικές και νοητικές εικόνες	400
Η διαδικασία του οπτικού σχεδιασμού	409
Ανάλυση οπτικού σχεδιασμού	420
Δρόμοι προς τη συναισθησία: δημιουργία συνδέσεων μεταξύ του οπτικού και των άλλων τρόπων νοήματος	421
Κεφάλαιο 12 Παραγωγή χωροαντιληπτικών, απτικών και χειρονομιακών νοημάτων	435
Μάθηση μέσω χωροαντιληπτικών, απτικών και χειρονομιακών νοημάτων	435
Χωροαντιληπτικά νοήματα	436
Απτικά νοήματα	442
Χειρονομιακά νοήματα	450
Δρόμοι προς τη συναισθησία: δημιουργία συνδέσεων μεταξύ του χωροαντιληπτικού, απτικού, χειρονομιακού και άλλων τρόπων νοήματος	454
Κεφάλαιο 13 Παραγωγή ηχητικών και προφορικών νοημάτων	467
Μάθηση των ηχητικών και των προφορικών νοημάτων	467
Ηχητικά νοήματα	469
Προφορικά νοήματα	472
Δρόμοι προς τη συναισθησία: διασταυρώσεις μεταξύ προφορικών και γραπτών νοημάτων	482

ΜΕΡΟΣ Δ΄: Το «πώς» των γραμματισμών	495
Κεφάλαιο 14 Γραμματισμοί για τη σκέψη και τη μάθηση	497
Γραμματισμοί και γνωστική ανάπτυξη	497
Γραμματισμοί για τη μάθηση	508
«Εποικοδομιστικές» θεωρίες της μάθησης	509
Κεφάλαιο 15 Γραμματισμοί και ατομικές διαφορές των μαθητών	539
Οι επιδράσεις της διαφορετικότητας στη μάθηση των γραμματισμών	539
Από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ομάδων στην πολυπλοκότητα των ατομικών διαφορών των μαθητών	550
Διαφοροποιημένη διδασκαλία γραμματισμών 1: η ιδέα του σχεδιασμού	554
Διαφοροποιημένη διδασκαλία γραμματισμών 2: η πολυτροπικότητα	555
Διαφοροποιημένη διδασκαλία γραμματισμών 3: οι γνωσιακές διαδικασίες	556
Διαφοροποιημένη διδασκαλία γραμματισμών 4: οι εναλλακτικές διαδρομές πλοήγησης	557
Διαφοροποιημένη διδασκαλία γραμματισμών 5: δημιουργώντας ένα μαθησιακό περιβάλλον παραγωγικής διαφορετικότητας	558
Ηλικιακές διαφορές και μάθηση των γραμματισμών	560
Διαφορετικά γλωσσικά υπόβαθρα και μάθηση των γραμματισμών	564
Κεφάλαιο 16 Πρότυπα και αξιολόγηση των γραμματισμών	575
Πρότυπα γραμματισμών	575
Αξιολόγηση των γραμματισμών	581
Νέα μέσα, νέα μάθηση, νέες αξιολογήσεις	589
Τεχνολογίες αξιολόγησης γραμματισμών	598
Ευχαριστίες	609
Βιβλιογραφία	611